

Fælles principper og rammer for uddannelseskvalitetsprocesser: Årlig status og uddannelsesevaluering

Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejdet på uddannelsesområdet udgør det fælles værdigrundlag for kvalitetssikring og -udvikling af uddannelserne. Politikken implementeres gennem det løbende kvalitetssikringsarbejde. Det løbende kvalitetsarbejde, som foregår blandt andet i studienævnene, suppleres af årlig status på kvalitetsarbejdet og med uddannelsesevaluering hvert femte år.

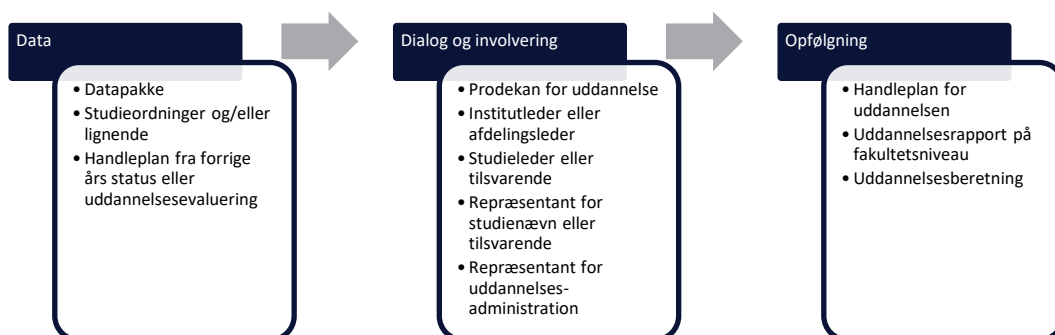
Kirsten Brusgård

Dato: 22. marts 2017
Ref: kb

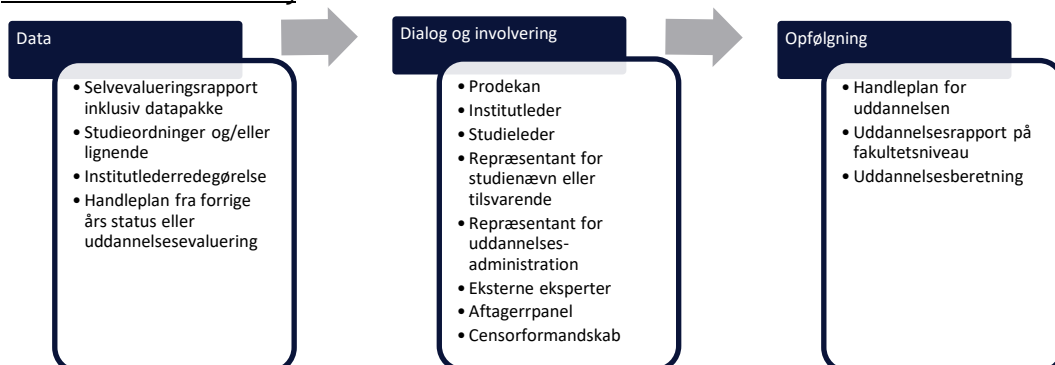
De fælles rammer for disse processer illustreres her:

Side 1/9

Årlig status

Uddannelsesevaluering

Fakulteterne udmønter fælles principper og rammer i procedurebeskrivelser, der understøtter det fælles formål.

1 Formål

Formålet med uddannelseskvalitetsprocesserne er at:

- lægge et helhedsperspektiv på den samlede uddannelse fra rekruttering over læreprocesser til arbejdsmarked
- identificere styrker, svagheder og udfordringer ved uddannelserne med henblik på at kunne henholdsvis fastholde høj kvalitet
- analysere identificerede svagheder for at afdække årsager og udpege handlinger, der kan forbedre svaghederne
- bidrage til fælles forståelse og tilgang til kvalitetsarbejde i uddannelserne

Side 2/9

2 Proces

Årlig status og uddannelsesevaluering gennemføres for alle uddannelser enten enkeltvis eller i sammenhæng med relaterede uddannelser.

For nye uddannelser gennemføres uddannelsesevaluering efter første fulde gennemløb.

Uddannelseskvalitetsprocesserne gennemføres med involvering af de relevante ledere, medarbejdere og studerende før, under og efter status- og evalueringsmøder, så der sikres forankring i såvel ledelsesstrøg som nævnstruktur.

Processerne er systematiseret efter de fem delpolitikker, som *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* er opdelt i:

- Rekruttering og studiestart
- Struktur og forløb
- Udvikling af uddannelser, undervisning og læringsmiljø
- Studiemiljø
- Relation til arbejdsmarkedet

Strukturen på såvel årlig status som uddannelsesevaluering består af tre elementer:

- *Data*
Som forberedelse udarbejdes et grundlag for eftersyn af uddannelsen
- *Dialog*
Kernen i processen er de centrale aktørers samtale om kvalitet
- *Opfølgning*
I forlængelse af dialogen omsættes drøftelserne til handlinger

Processen foldes ud herunder.

2.1 Data – Forberedelse

Udgangspunktet for eftersyn af uddannelseskvalitet ved årlig status og uddannelsesevaluering er kvantitative og kvalitative data.

Der udarbejdes en *datapakke* for den eller de berørte uddannelse(r) med status for de fælles indikatorer, der dækker følgende:

- Frafald
- Studieprogression
- Undervisningsaktivitet
- Undervisningsevaluering
- Studiemiljø
- Forskningsdækning/videngrundlag
- Internationalisering (ny indikator er under udvikling)
- Beskæftigelse

Side 3/9

For hver indikator er fastsat grænseværdier for, hvornår indikatoren markeres henholdsvis grøn, gul eller rød:

- Grøn står for tilfredsstillende kvalitet
- Gul står for behov for opmærksomhed og drøftelse af mulige tiltag
- Rød er en kritisk værdi, der står for, at der skal iværksættes konkrete tiltag for at forbedre de forhold, der kan kontrolleres og ændres

Tre indikatorer har grænseværdier, som er fastsat på universitetsniveau, og dekanen har ansvar for at fastsætte grænseværdier for øvrige indikatorer med henblik på at kunne imødekomme den faglige bredde og diversitet på tværs af universitetets uddannelser.

Indikatorerne suppleres af bemandingsplaner med angivelse af sammenhæng mellem undervisning og forskerens fagområde og kan desuden suppleres med yderligere relevante nøgletal såvel som andre relevante data f.eks. studieordninger og supplerende undersøgelser.

Med afsæt i delpolitikkerne udvælges eventuelt konkrete temaer til drøftelse. Disse kan variere fra gang til gang.

I udarbejdelse af grundlag for dialog er det afgørende, at såvel ledelsesstrengen som nævnstrukturen involveres, så der er sammenhæng med både det daglige kvalitetsarbejde og de ledelsesmæssige prioriteringer.

2.1.1 Særligt for uddannelsesevaluering

Som grundlag for uddannelsesevaluering udarbejdes en selvevalueringsrapport, der blandt andet forholder sig til systematisk data.

Desuden udarbejder institutlederen/-ne en redegørelse, der har til formål at tydeliggøre sammenhæng mellem ledelses- og uddannelsesstreng i uddannelseskvalitetsprocesserne qua deres ansvar i relation til forskningsbaseret. Redegørelsen indeholder:

- En refleksion over indikatorer (Data: VIP/DVIP, VIP-dækningsgrad af minimumstimer og undervisningstimer)
- En redegørelse for sammenhæng mellem forsknings- og undervisningsemner (Dokumentation: Bemandingsplaner med angivelse af sammenhæng mellem undervisning og forskerens fagområde)

- En redegørelse for ændringer i medarbejdergruppen de seneste og kommende år – og den afledte betydning for undervisning (Dokumentation: Beskrivelse af ansættelser, personaleafgange og rekrutteringsplaner)

Det samlede materiale sendes foruden de interne aktører også til de eksterne eksperter. Eksterne eksperter kan udpege supplerende fokusområder, der tages op i samtalerne.

2.2 Dialog

Status og udvikling for uddannelsen/-erne drøftes på et møde med afsæt i det samlede datagrundlag. Mødedeltagere og øvrige involverede fremgår af illustrationen på side 1.

Alle fem delpolitikker skal berøres i samtalerne, hvilket understøttes af en spørgeguide. Der skal desuden følges op på tidligere iværksatte udviklingsinitiativer, herunder forrige års status eller evaluering.

Kritiske indikatorer ("røde og gule flag") *skal* adresseres og som minimum dokumenteres resultatet af drøftelsen af "de røde flag". Det er også vigtigt at bygge videre på de elementer, der er velfungerende, samt at adressere numerisk udvikling i indikatorer, selv om de ikke "skifter farve". Handleplaner skal rumme tydelig angivelse af *hvad*, der ageres på, *hvordan* der ageres, af *hvem* og indenfor hvilken *tidsramme*.

Dialogen på status- og evalueringsmøde fastholdes i et skriftligt produkt, der kan bruges i forbindelse med den efterfølgende opfølgning.

2.2.1 Særligt for uddannelsesevaluering

Formålet med dialogen er at identificere indsatsområder på baggrund af et helhedsperspektiv på uddannelsen/-erne. Uddannelsesevaluering adskiller sig fra årlig status ved at gå mere i dybden, ved at have et større omfang i arbejdsindsats og kredsen af involverede, ved at indebære en højere grad af vurdering og ved i endnu højere grad end status at anlægge et samfundsperspektiv på uddannelserne.

Til at understøtte at uddannelsesevaluering rummer både et fagligt og et samfundsperspektiv på uddannelsen inddrages minimum to eksterne eksperter, der har til opgave at se kritisk på uddannelsen og udfordre ledere og medarbejdere. Den ene eksterne ekspert skal være en faglig ekspert på højeste internationale niveau med såvel forsknings- som uddannelsesmæssige kvalifikationer, mens den anden skal være aftagerrepræsentant, der kan bidrage til at anlægge et samfundsperspektiv. Øvrige retningslinjer for valg af eksterne eksperter fremgår af bilag 1.

Aftager- og censorperspektiv involveres desuden ved, at aftagerpanel og det relevante censorformandskab får mulighed for kommentering.

2.3 Opfølgning

Handleplanerne danner grundlag for den uddannelsesnære opfølgning. Den, der har ansvar for et element i handleplanen, har samtidig ansvar for inddragelse af relevante aktører og organer med henblik på fælles forståelse og iværksættelse af af-talte handlinger og udviklingsinitiativer.

Uddannelser med tre eller flere indikatorer i rød håndteres desuden således:

- Der afholdes opfølgende møde mellem dekan, prodekan, institutleder og studieleder. På mødet drøftes handleplan og ledelsesmæssige dispositioner, der skal understøtte kvalitetsarbejdet.
- Uddannelsen gennemgår en uddannelsesevaluering maksimalt to år efter en status med tre eller flere indikatorer i rød. Det vil sige, at uddannelsesevaluering fremskyndes, hvis der i henhold til turnusplanen er mere end to år til uddannelsesevaluering.

På grundlag af status- og evalueringsmøder udarbejdes på fakultetsniveau årligt en uddannelsesrapport, der tilgår fakultetsledelsen. Fakultetsledelsens drøfter status på uddannelseskvalitet på fakultetet, vedtager en handleplan for initiativer på fakultetsniveau og udarbejder en ledelsepåtegning, der går tilbage til uddannelsesstrengen.

De fire uddannelsesrapporter med handleplaner på fakultetsniveau drøftes i Udvalget for Uddannelse, der på det grundlag udarbejder en uddannelsesberetning med samlet status for uddannelseskvalitet. Uddannelsesberetningen danner grundlag for drøftelse i universitetsledelse og bestyrelse. Som grundlag for drøftelsen i Universitetsledelsen indgår en oversigt over status på indikatorerne for samtlige uddannelser.

Ved opsamling i Universitetsledelsen skal dekanerne redegøre for:

- Status på og opmærksomhedspunkter i forhold til kvaliteten på tværs af uddannelserne ved fakultetet
- Handleplaner for uddannelser med tre eller flere indikatorer i rød
- De vigtigste indsatsområder på fakultetsniveau

Universitetsledelsens opfølgning dokumenteres i en ledelsepåtegning, der vedlægges uddannelsesberetningen, når bestyrelsen orienteres, og anvendes til at orientere de involverede i studienævn, fakultetsledelser m.v.

Opsamlingen på henholdsvis fakultets- og universitetsniveau skal sikre synlighed, sammenhæng til strategiske indsatser og grundlag for prioritering af ressourcer. Enhver aktør har således adgang til dokumentation på det niveau, der svarer til vedkommendes ansvar, opgaver og behov. De aktører, der indgår i drøftelserne på to niveauer, har ansvar for at kommunikere drøftelser og beslutninger mellem niveauerne:

- Studieleder er bindeled mellem status-/evalueringsmøde og studienævn
- Institutleder er bindeled mellem status-/evalueringsmøde og institutledelse
- Prodekan for uddannelse er bindeled mellem uddannelsesorganet på fakultetsniveau og Udvalget for Uddannelse
- Dekan er bindeled mellem Universitetsledelse og Fakultetsledelse
- Prorektor er ansvarlig for den samlede proces og bindeled mellem Universitetsledelse og Udvalget for Uddannelse såvel som mellem Universitetsledelse og bestyrelse

På det møde i Udvalget for Uddannelse, hvor uddannelsesrapporterne drøftes med henblik på udarbejdelse af samlet status, drøfter udvalget også kvalitetssikringssystemet med henblik på eventuelle forbedringer.

Eventuelle justeringer i indikatorer og/eller grænseværdier besluttet i universitetsledelsen i forbindelse med årets opfølgning.

3 Oversigt

Herunder er gengivet en kortfattet sammenstilling af de to uddannelseskvalitetsprocesser:

	Årlig status	Uddannelsesevaluering
Vurdering	At gøre status for uddannelsens kvalitet i et helhedsperspektiv med henblik på fortsat udvikling	At gøre dybere og bredere status for uddannelsens kvalitet i et samfundsperspektiv med henblik på fortsat udvikling
Involverede	Ledere, medarbejdere og studerende	Eksterne eksperter, aftagerpanelrepræsentanter, ledere, medarbejdere og studerende
Ledelsesforankring	Studieleder eller tilsvarende deltager Instituttleder eller afdelingsleder deltager Prodekan kan deltage	Studieleder, instituttleder og prodekan deltager
Tidsperspektiv	Årligt med data fra de seneste tre år	Hvert femte år med data fra de seneste tre år
Aftagerperspektiv	Ved behov	Altid
Data	Datapakker med indikatorer Anden information i form af studieordninger og/eller lignende	Datapakker med indikatorer Anden information i form af studieordninger og/eller lignende Selvevalueringsrapport Instituttlederredegørelse
Dialog	Status og udviklingsbehov struktureret efter delpolitikker i <i>Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejdet på uddannelsesområdet</i> med afsæt i spørgeguide	Status og udviklingsbehov struktureret efter delpolitikker i <i>Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejdet på uddannelsesområdet</i> med afsæt i spørgeguide og anskuet i et samfundsperspektiv
Opfølgning	Dokumenteres i handleplaner, der tilgår studienævn og instituttledeelse, uddannelsesrapporter, der tilgår fakultetsledelse og Udvalget for Uddannelse, og uddannelsesberetning, der tilgår universitetsledelse og bestyrelse	

På hjemmesiden er en plan for, hvilke uddannelser der gennemgår uddannelsesevaluering i hvilke år.

I bilag 2 er gengivet årshjul for uddannelseskvalitetsprocesserne.

Fælles principper og rammer er gældende pr. 1. april 2017 og erstatter retningslinjer fra april 2016.

Bilag 1 Retningslinjer for valg af eksterne eksperter

Forudsætningen for at fungere som ekstern ekspert er, at den pågældende ikke er ansat på AU og desuden ikke har personlige interesser i at fremme eller modarbejde særlige aspekter af en given uddannelses kvalitetsarbejde og udviklingsperspektiver.

En ekstern ekspert kan komme fra forskellige kontekster og bidrage til uddannelses-evaluering med forskellige (primære) perspektiver på kvalitetsarbejdet. Det gælder eksempelvis:

- Aftagere
- Ekspert indenfor uddannelsens faglige område
- Udviklings- og evalueringsmedarbejdere indenfor uddannelses- og forsknings-sektoren
- Medarbejdere med ekspertise indenfor organisationsudvikling og organisatorisk læring

I hver uddannelsesevaluering indgår som minimum to eksterne eksperter, heraf er den ene en internationalt anerkendt forsker og den anden er aftagerrepræsentant, der kan bidrage til at anlægge et samfundsperspektiv.

Uddannelsesledelsen

- har ansvaret for at komme med forslag til eksterne eksperter med de to perspektiver (fagligt og aftager).
- udarbejder en kort skriftlig begrundelse for sine forslag.
  - For den faglige ekspert anføres, hvilke forsknings- og uddannelsesmæssige kvalifikationer, der lægges til grund for, at vedkommendes faglige ekspertise er på højeste internationale niveau.
  - For aftagerrepræsentanten beskrives det, hvilke kvalifikationer, der sandsynliggør, at vedkommende kan bringe samfundsvinklen ind i uddannelsesevalueringen.
  - Endelig markerer uddannelsesledelsen i indstillingen, at de foreslåede eksperter tilsammen kan dække alle fem delpolitikker.
- sender indstilling til godkendelse ved prodekanen, der, hvis der er foreslået flere emner, foretager det endelige valg af eksperter, og som, hvis der er mangler i dækningen af alle delpolitikker, sørger for, at der, udpeges yderligere en eller flere eksperter.

Det gælder følgende generelle krav til alle eksterne eksperters deltagelse uanset baggrund og specialviden. Den eksterne ekspert skal:

- Sikres et forudgående kendskab til formål og proces i forbindelse med uddannelsesevaluering
- Bidrage til en samlet vurdering af uddannelsens kvalitet inden for alle kvalitetspolitikkers delpolitikker
- Inddrages i udvælgelsen af særligt relevante drøftelsepunkter i forbindelse med evalueringen
- Have mulighed for at give tilbagemeldinger på evalueringsprocessen - herunder styrker, svagheder og eventuelle fremadrettede udviklingspotentialer

I uddannelsens selvevalueringsrapport gives en kort begrundelse for valget af de eksterne eksperter og sammenhængen til uddannelsens aktuelle udfordringer, udviklingsønsker og strategiske overvejelser.

Forud for deltagelse i en uddannelsesevaluering sendes en fælles standardhenvendelse til de eksterne eksperter, der tydeliggør formål med uddannelsesevaluering og eksperternes opgave. Heraf fremgår desuden, at eksperterne i forbindelse med evalueringerne mødes med studerende og undervisere.

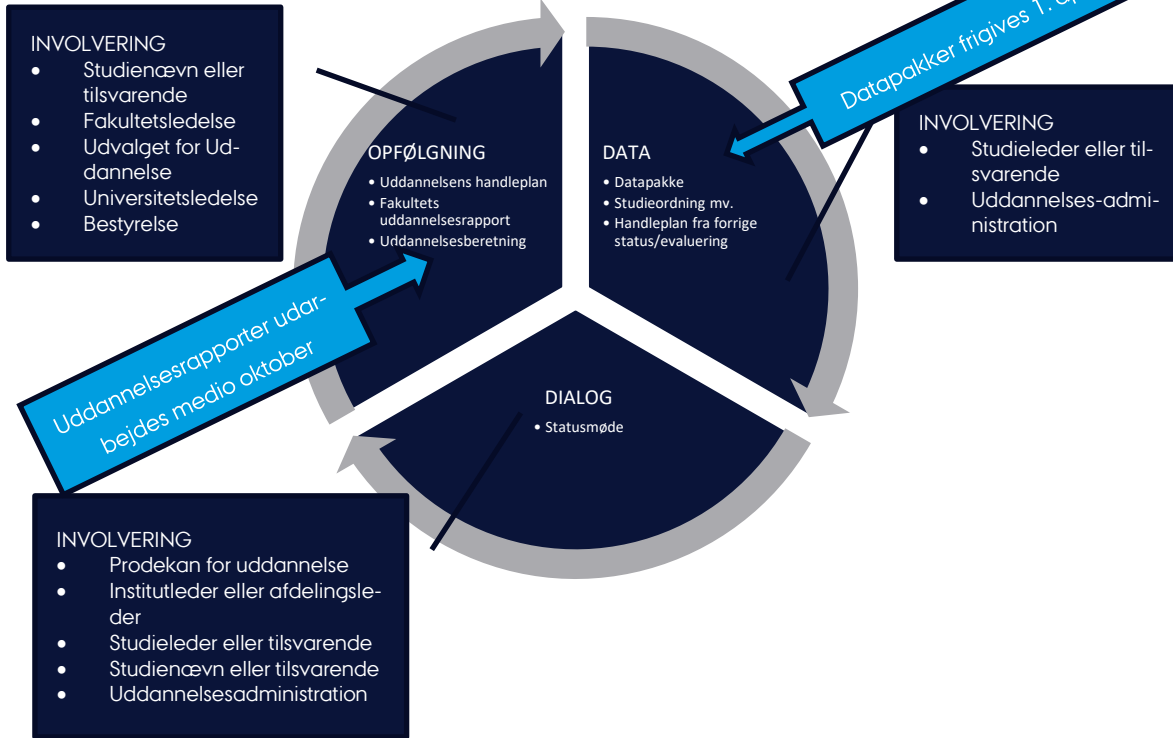

Bilag 2 Årshjul

Årlig status og uddannelsesevaluering indgår i uddannelseskvalitetsårshjul.

Side 9/9

Årshjul for årlig status

Årshjul for uddannelsesevaluering

